

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1531

Vragen van het lid **Inge van Dijk** (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën over het bericht «*Compensatie ouders toeslagenaffaire kan zomaar tot 2030 duren*» en het bericht «*Rutte bestrijdt vrees trage afhandeling toeslagenaffaire*» (ingezonden 26 januari 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **De Vries** (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 14 februari 2023).

Vraag 1

Deelt u de vrees van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) dat het nog jaren gaat duren voordat gedupeerden van de toeslagenaffaire volledig zijn gecompenseerd en dat het tot 2030 kan duren voordat gedupeerden duidelijkheid hebben? Zo niet, waarom niet?^{1, 2}

Antwoord 1

De inzet is erop gericht om de hersteloperatie zo snel als mogelijk af te ronden en ervoor te zorgen dat ouders en kinderen hun leven weer kunnen oppakken. Dit gaat helaas niet van de ene op de andere dag. Elke ouder die zich meldt als gedupeerde wordt geholpen. Er is direct brede ondersteuning door gemeenten beschikbaar. De eerste toets vindt veelal binnen 1–3 maanden plaats, en ouders kunnen als zij gedupeerd zijn al snel rekenen op 30.000 euro en de schuldenaanpak. Er is echter ook nog veel te doen. In de laatste Voortgangsrapportage valt te lezen dat er verschillende versnellings- en verbeteringsmaatregelen in gang zijn gezet.³ Er is helaas niet één gouden oplossing die ervoor zorgt dat alle gedupeerde ouders op korte termijn hun herstel kunnen afronden. Maar met de gerichte en beproefde versnellings- en verbeteringsmaatregelen heeft het kabinet er vertrouwen in dat de uitvoeringsorganisatie verbeteringen en versnellingen kan doorvoeren.

Vraag 2

Op welke informatie baseerde de Minister-President zich, toen hij in zijn persconferentie van vrijdag 20 januari jl. stelde dat de compensatie voor slachtoffers van de toeslagenaffaire niet tot 2030 gaat duren?

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2460354-compensatie-ouders-toeslagenaffaire-kan-zomaar-tot-2030-duren>

² <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2460584-rutte-bestrijdt-vrees-trage-afhandeling-toeslagenaffaire>

³ Aangeboden bij brief van 3 februari 2023 (Kamerstuk 31 066, nr. 1165).

Antwoord 2

De Minister-President heeft in zijn persconferentie van 20 januari jl. aangeven dat het kabinet alles op alles zet om de ouders zo snel als mogelijk te compenseren. Dit beeld is gebaseerd op informatie verstrekt door het Ministerie van Financiën over de voortgang van de hersteloperatie. De versnellings- en verbetermaatregelen waar de Minister-President naar verwees zijn opgenomen in de Voortgangsrapportage herstel toeslagen over het vierde kwartaal van 2022.

Vraag 3

Waarom is de ministeriële commissie die de voortgang van de hersteloperatie bewaakt al maanden niet bij elkaar geweest?

Vraag 4

Wordt het niet meer «nodig» geacht om de ministeriële commissie samen te roepen en waarom niet als wordt gekeken naar de moeizame voortgang en de dreiging dat het nog jaren gaat duren voor ouders zijn gecompenseerd?

Antwoord 3 en 4

Besluitvorming over toeslagen en herstel vindt plaats in de ministerraad. In de Ministeriële Commissie Toeslagen Herstel (MCTH) kan, ter voorbereiding op besluitvorming in de ministerraad, worden gesproken over de hersteloperatie. Anders dan ministeriële onderraden, die met een regelmatige frequentie bijeen komen, komen ministeriële commissies bijeen wanneer daar aanleiding toe is. Ook zonder bespreking in de MCTH worden relevante zaken over de hersteloperatie, zoals voortgangsrapportages en wetgeving, in de ministerraad behandeld, zoals ook blijkt uit de besluitenlijsten van de ministerraad. Zo is in oktober 2022 de voortgangsrapportage over de hersteloperatie toeslagen over het derde kwartaal van 2022 behandeld in de ministerraad en die van het vierde kwartaal van 2022 op 3 februari 2023. De MCTH is sinds de oprichting in totaal twaalf keer bijeengekomen, waarvan drie keer in 2022. De meest recent bijeenkomst van de MCTH was op 31 januari 2023.

Vraag 5

Wat vindt u van de druk op gemeentes om ondersteuning te blijven bieden tijdens de hersteloperatie, als deze inderdaad tot 2030 of zelfs nog langer loopt?

Antwoord 5

Het kabinet heeft veel waardering voor de inzet van gemeenten; ook zij werken hard om gedupeerde ouders er weer zo goed mogelijk bovenop te helpen. Gemeenten stellen zodra de ouder zich meldt samen met de ouder een plan van aanpak op waarin is opgenomen welke ondersteuning de ouder ontvangt bij het faciliteren van een nieuwe start. De brede ondersteuning op de vijf leefgebieden vanuit de gemeente is niet direct gekoppeld aan de voortgang van het financieel herstelproces van UHT. De brede ondersteuning is gericht op het faciliteren van een nieuwe start – altijd passend bij de situatie van ouder/gezin/kind. Dit kan betekenen dat de brede ondersteuning langer maar ook korter kan duren dan de afhandeling bij UHT. De doorlooptijd van het proces van financieel herstel door UHT heeft in die zin indirecte impact op de duur van het herstelproces van ouders en als afgeleide daarvan mogelijk ook op de brede ondersteuning vanuit gemeenten. Een versnelling in het UHT-proces is daarmee niet alleen van belang voor ouders, maar heeft ook impact op benodigde capaciteit van gemeenten. Er wordt continu overlegd met de VNG over wat ontwikkelingen in de hersteloperatie voor de inzet van gemeenten betekenen.

Vraag 6

Hoe wilt u zorgen dat er zoveel mogelijk duidelijkheid komt over de langetermijnplanning van de afhandeling van de toeslagenaffaire?

Antwoord 6

Hiervoor wordt verwezen naar de laatste Voortgangsrapportage (kwartaal 4 van 2022), die op 3 februari jl. naar uw Kamer is gestuurd.

Vraag 7

Hoe wilt u duidelijkheid scheppen richting gemeentes over wat er de komende jaren nog van hen zal worden verwacht?

Antwoord 7

Gemeenten bieden, gefinancierd door het rijk, ondersteuning aan ouders/ gezinnen en kinderen als onderdeel van de gehele hersteloperatie. Over de (gemeentelijke) uitvoering vindt continu gesprek plaats met de VNG, o.a. via de interbestuurlijke stuurgroep. In deze gesprekken wordt het verloop van de afhandeling van aanvragen, de continue inzet op versnelling en de impact hiervan voor gemeenten besproken. Aan de VNG en gemeenten wordt uiteraard een reëel beeld geschetst van het verloop van de hersteloperatie om ervaring, capaciteit en expertise op gemeentelijk niveau beschikbaar te houden voor ouders en kinderen.

Vraag 8

Vindt u dat, indien de hersteloperatie inderdaad nog jarenlang voortduurt, er recht wordt gedaan aan de uitspraken van de Minister-President destijds om te doen «whatever it takes» en dat «genoegdoening van toeslagenouders de hoogste prioriteit heeft», als gedupeerden tot wel tien jaar in onzekerheid moeten zitten over de compensatie van door hen geleden schade?

Antwoord 8

Het kabinet zet alles op alles om de hersteloperatie zo snel als mogelijk af te ronden. De prognose is om 90% van de integrale beoordelingen in het eerste kwartaal van 2025 af te ronden. De laatste 10% volgt in het half jaar daarna. In de laatste Voortgangsrapportage is aangegeven welke maatregelen daartoe ingezet worden en welke aannames en voorwaarden daaraan ten grondslag liggen. Dat neemt niet weg dat voor sommige ouders het herstelproces lang duurt en dat is een pijnlijke situatie. Helaas is er niet voor elke ouder een eenvoudige oplossing en de complexe zaken kosten meer tijd. Het kabinet blijft kijken waar processen of zaken slimmer, sneller of beter kunnen.

Vraag 9

Bent u voornemens in de ministerraad te pleiten voor het hervatten van de ministeriële commissie om de aandacht van het kabinet voor de voortgang van de hersteloperatie op geen enkele manier te laten verslappen?

Antwoord 9

De MCTH is nog steeds actief en komt bijeen wanneer dit noodzakelijk is voor besluitvorming over (de voortgang van) de hersteloperatie. De MCTH is op 31 januari jl. bijeengewees.